

Handläggare
Johan Kellokumpu
Telefon: 08-508 31 921**Till**
Kulturnämnden
2020-06-16

Justerat verksamhetsstöd till folkbildningsorganisationer 2020. Beslut om andra delutbetalning efter granskning

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden godkänner förvaltningens förslag om en ändring av utbetalningen av andra delen av beviljat verksamhetsstöd till studieförbunden för 2020.
2. Beslutet justeras omedelbart

Robert Olsson
KulturdirektörPatrik Liljegren
Biträdande kulturdirektör

Sammanfattning

I kulturnämndens beslut 2020-02-18 om verksamhetsstöd till studieförbunden 2020 (Dnr 1.1/4637/2019) villkorades utbetalningarna till förbunden på grund av misstankar om oegentliga redovisningar av studietimmar på Järva. Förvaltningen fick i uppdrag att utreda misstankarna och återkomma med eventuella ändringar i en andra delutbetalning i juni 2020.

Samtliga studieförbund har redovisat interna utredningar och sammanlagt sex studieförbund har korrigerat antalet genomförda studietimmar för 2017 och 2018. Berörda är Studieförbundet, Medborgarskolan, NBV, ABF, Sensus och Ibn Rushd. Förvaltningen föreslår avdrag på beviljat stöd utifrån studieförbundens egna korrigeringar för 2017 och 2018.

Studieförbunden har brustit i kraven kring rapportering och transparens. I stadens villkor *Riktlinjer för stöd till folkbildning* står att bidragssystemet bygger på en dialog mellan kulturförvaltningen och respektive studieförbund ”... i dialogen informerar parterna varandra om förhållanden som är av betydelse för överenskommelsen”. Att inte informera

förvaltningen om sakförhållanden som är avgörande för bedömningen av stöd anser förvaltningen vara oacceptabelt.

Nedan tabell är förvaltningens förslag till minskat beviljat stöd efter korrigeringar för 2017 och 2018.

Studieförbund	Beviljat 2020	Korrigerig	Utbetalat i april 2020	Att betala i juni 2020
ABF	4 500 000	15 402	2 250 000	2 234 598
Folkuniversitetet	1 400 000		700 000	700 000
Ibn Rushd	400 000	9 000	200 000	191 000
Kulturens	600 000		300 000	300 000
Medborgarskolan	2 200 000	240 120	1 100 000	859 880
NBV	1 200 000	62 137	600 000	537 863
Sensus	2 100 000	8 365	1 050 000	1 041 635
Studieförbundet	4 000 000	788 466	2 000 000	1 211 534
Bilda	1 800 000		900 000	900 000
Vuxenskolan	3 800 000		1 900 000	1 900 000
Summa	22 000 000	1 123 490	11 000 000	9 876 510

Förvaltningen föreslår att överskottet efter justeringen, 1 123 490 kr, omfördelas inom ramen för stöd till folkbildningen. Förvaltningen avser att återkomma med ett förslag till fördelning under hösten.

UTLÅTANDE

Ärendet

I kulturnämndens beslut 2020-02-18 om verksamhetsstöd till studieförbunden 2020 (Dnr 1.1/4637/2019) villkorades utbetalningarna till förbunden på grund av misstankar om oegentliga redovisningar av studietimmar på Järva. Förvaltningen fick i uppdrag att utreda misstankarna och återkomma med eventuella ändringar i en andra delutbetalning i juni 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben, enheten för kulturstöd. Samråd har skett med Region Stockholm, Folkbildningsrådet och Stockholms läns Bildningsförbund.

Bakgrund

Den 18 februari 2020 fattade kulturnämnden beslut om verksamhetsstöd till studieförbunden för 2020 med intention för 2021 och 2022 (Dnr 1.1/4637/2019). I beredningens slutskede framkom att det fanns misstankar om oegentlig redovisning av studietimmar på Järva. Kulturnämnden fattade därför ett beslut om att utbetalningen av verksamhetsstöden skulle villkoras. Hälften av beviljat belopp skulle betalas enligt ordinarie ordning, efter inkommen redovisning för 2019 och en andra utbetalning i juni efter att frågan cirkelrapporteringen utretts och en ny prövning genomförts. Den första delutbetalningen av verksamhetsstödet gjordes 15 april 2020.

Sommaren 2019 fattade några studieförbund misstanke om att det kunde förekomma bedrägerier vad gäller studietimmar och deltagare i föreningar kring Järvafältet. En gemensam utredning startade där även polisen deltog. Under hösten fortsatte utredningen där studieförbunden samkörde register, gjorde bedömningar av rimlighet, undersökte och gjorde stickprov på individnivå. Man kunde konstatera att fyra studieförbund drabbats av bedrägerier. Studieförbundet, Medborgarskolan, NBV och ABF. I november stod det klart hur omfattande detta fusk var, då informerades Stockholms läns Bildningsförbund och alla övriga studieförbund. Trots detta informerade man varken Stockholms stad eller Region Stockholm. I januari kom det på omvägar fram till Region Stockholm att detta utredningsarbete pågått och Stockholms kulturförvaltning blev sedan också informerad. Under hela beredningstiden av verksamhetsstöden för 2020 hade kulturförvaltningen ingen information om dessa händelser.

Samtliga studieförbund har gjort interna utredningar och sammanlagt sex studieförbund har korrigerat antalet genomförda studietimmar för 2017 och 2018. Utöver de fyra framkom även att Sensus och Ibn Rushd hade överrapporterade timmar dock utan koppling till Järvafältet. Ibn Rushd fann även felaktigheter för 2016.

Beredning

Region Stockholm gjorde i februari en första kartläggning och bad alla studieförbund inkomma med rapporter och utredningar. Förvaltningen har fått ta del av denna kartläggning och haft avstämningsmöte tillsammans med Region Stockholm, Folkbildningsrådet och Stockholms läns Bildningsförbund. Förvaltningen har samlat in studieförbundens interna utredningar och under våren har några fördjupat sina utredningar och inkommit med kompletteringar. Med uppföljande telefonsamtal och mail har studieförbundens strykningar av studietimmar för 2017 och 2018 bekräftats. Studieförbunden har också skickat in förklaringar till förvaltningen kring varför de undvek att meddela händelserna under hösten och de har även skickat in sina handlingsplaner för fortsatt dialog och arbete.

Ekonomiska förutsättningar

Det sammantagna beviljade beloppet för verksamhetsstöd 2020 till studieförbunden är 22 000 000 kr. I april betalade Kulturförvaltningen ut 11 000 000 kr som en första delbetalning. Av beslutade medel kvarstår 11 000 000 kr. (Dnr 1.1/4637/2019)

Jämställdhetsanalys

Jämställdhetsanalys se Tjänsteutlåtande Förslag till verksamhetsstöd till folkbildningsorganisationer 2020 – 2022
Dnr 1.1/4637/2019

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys se Tjänsteutlåtande Förslag till verksamhetsstöd till folkbildningsorganisationer 2020 – 2022
Dnr 1.1/4637/2019

Förvaltningens synpunkter och förslag

Studieförbunden har genom åren återkommande blivit utsatta för bedrägeriförsök och försök till att utnyttja systemet. Detta sker över hela landet och drabbar alla studieförbund. Systemet med studiecirklar och studietimmar är inte ett vattentätt system och kan missbrukas. Medvetenheten kring detta är hög och

Folkbildningsrådet och studieförbunden arbetar för att motverka fusk och oetisk rapportering. När fusk uppdagas är studieförbunden och Folkbildningsrådet tydliga och stringenta, då stryks verksamhet och ”man rensar bordet”. Förvaltningen ser dock att generellt har det förebyggande arbetet inte varit lika prioriterat och systematiskt.

Trots studieförbundens arbete mot fusk och medvetenheten om riskerna så var det möjligt för enskilda individer i föreningar att missbruka systemet. Studieförbunden i Stockholm har nu en chans att fördjupa det förebyggande arbetet. De har efter de aktuella händelserna på Järvafältet enats om nya gemensamma ”Riktlinjer att följa vid folkbildningsverksamhet med föreningar och grupper”, tillsammans med Stockholms läns Bildningsförbund.

Kulturförvaltningen förväntar sig och har uppmanat att man inom studieförbunden vidtar genomgripande åtgärder för att säkra systemen och att de medel som staden beviljar studieförbunden hanteras på ett ansvarsfullt och rättssäkert sätt. Förvaltningen kommer noga att följa studieförbundens arbete inför kommande år.

Korrigerig av studietimmar för 2017 och 2018

Fyra studieförbund är direkt drabbade av bedrägerier och har strukit verksamhet; Studiefrämjandet, Medborgarskolan, NBV och ABF. Sensus och Ibn Rushd har också strukit studietimmar. De timmarna är inte direkt kopplade till dessa bedrägerier. Studieförbundet Vuxenskolan och Bilda har inte funnit några oegentligheter i sin utredningar. Kulturens och Folkuniversitet har för närvarande ingen verksamhet på Järvafältet.

De inblandade studieförbunden har drabbats olika mycket av bedrägerier men har också valt olika strategier i efterspelet till de uppdagade bedrägerierna. De studietimmar som bevisats vara bedrägerier har strukits, sedan har några studieförbund valt att stryka ytterligare timmar när de granskat sin verksamhet utifrån kvalitativa och etiska riktlinjer. Detta förklarar den stora skillnaden i antalet strukna studietimmar.

Nedanstående korrigeringar görs mot den andra utbetalningen av verksamhetsstödet 2020. Stockholm stads stöd till studieförbunden grundar sig på flertalet faktorer och enbart 20 procent är baserat på antalet studietimmar. Med den balansen är varje studietimme värd i snitt 3,2 kronor.

Medborgarskolan har till förvaltningen inkommit med ändrade uppgifter beträffande antalet studietimmar genomförda 2017 och 2018. Det innebär att 33 199 studietimmar tas bort för 2017 och stödet ska baseras på 160 618 studietimmar. För år 2018 tas 43 452 studietimmar bort och stödet ska baseras på 139 896 studietimmar. Effekten innebär en minskning av verksamhetsstödet 2020 med 240 120 kr.

Studiefrämjandet har till förvaltningen inkommit med ändrade uppgifter beträffande antalet studietimmar genomförda 2017 och 2018. Det innebär att 125 077 studietimmar tas bort för 2017 och stödet ska baseras på 207 828 studietimmar. För år 2018 tas 119 225 studietimmar bort och stödet ska baseras på 226 191 studietimmar. Effekten innebär en minskning av verksamhetsstödet 2020 med 788 466 kr.

NBV har till förvaltningen inkommit med ändrade uppgifter beträffande antalet studietimmar genomförda 2017 och 2018. Det innebär att 10 179 studietimmar tas bort för 2017 och stödet ska baseras på 69 043 studietimmar. För år 2018 tas 8 884 studietimmar bort och stödet ska baseras på 75 057 studietimmar. Effekten innebär en minskning av verksamhetsstödet 2020 med 62 137 kr.

ABF har till förvaltningen inkommit med ändrade uppgifter beträffande antalet studietimmar genomförda 2018. För 2017 har ABF inte hittat några oegentligheter. Det innebär att 4 759 studietimmar tas bort för 2018 och stödet ska baseras på 214 332 studietimmar. Effekten innebär en minskning av verksamhetsstödet 2020 med 15 402 kr.

Sensus har till förvaltningen inkommit med ändrade uppgifter beträffande antalet studietimmar genomförda 2018. För 2017 har Sensus inte hittat några oegentligheter. Det innebär att 2 264 studietimmar tas bort för 2018 och stödet ska baseras på 150 683 studietimmar. Effekten innebär en minskning av verksamhetsstödet 2020 med 8 365 kr.

Ibn Rushd har till förvaltningen inkommit med ändrade uppgifter beträffande antalet studietimmar genomförda 2016, 2017 och 2018. Det innebär att 1000 studietimmar tas bort 2016 och att stödet ska baseras på 7 644 studietimmar. Det innebär att 1 444 studietimmar tas bort 2017 och stödet ska baseras på 9 640 studietimmar. För 2018 tas 488 studietimmar bort och stödet ska

baseras på 9 975 studietimmar. Effekten innebär en minskning av verksamhetsstödet 2020 med 9 000 kr.

Övriga studieförbund har i sina utredningar inte funnit att något fusk begåtts och att all deras verksamhet följer de riktlinjer, krav och villkor som staten, regionen och staden har.

Eventuella korrigeringar för 2019 bereds i verksamhetsstödet för 2021 då dessa studietimmar inte är fastslagna ännu. Detta görs under hösten 2020 enligt studieförbundens ordinarie arbetsordning.

Förtroende och kommunikation

Förvaltningen ser allvarligt på att studieförbunden försummat sitt ansvar att meddela förvaltningen vad gäller ändringar i verksamheten. Studieförbunden har brustit i kraven kring rapportering och transparens. I stadens villkor ”Riktlinjer för stöd till folkbildning” så står det att bidragssystemet bygger på en dialog mellan kulturförvaltningen och respektive studieförbund och det står att ”I dialogen informerar parterna varandra om förhållanden som är av betydelse för överenskommelsen”. Att inte informera förvaltningen om sakförhållanden som är avgörande för bedömningen av stöd anser förvaltningen vara oacceptabelt.

Alla inblandade studieförbund har förklarat att de tar förvaltningens kritik på största allvar och förstår problematiken i detta och har i mail och per telefon bett om ursäkt. De har sett över sina rutiner och förbättrat sin interna kommunikation, stärkt den interna kontrollen och alla ser fram emot större transparens och en tätare kontakt med förvaltningen.

Ett hinder vad gäller kommunikationen mellan staden och studieförbunden är deras relation till sina riksförbund. Riksförbunden, den nationella nivån, har i flertalet fall ansvarat för utredningarna av bedrägerierna. Samtidigt som det är lokalavdelningarna i Stockholm som är ansvariga för stöden. Mottagande organisation ansvarar för att kommunikationen kring extraordinära händelser och att utredningar sker på rätt sätt. Förvaltningen kommer att skärpa kraven på underlag i de årliga dialogerna.

Folkbildningens roll i att utjämna klyftor och stärka demokratin

Förvaltningen vill slutligen poängtera att verksamhetsstödet till studieförbunden syftar till att erbjuda stockholmarna mötesplatser för bildning, kultur och demokrati. Kulturnämndens mål och prioriteringar gäller och särskilt fokus ligger på verksamhet i ytterstaden, kulturprogram, ungdomar, samt personer med funktionsnedsättning. Med erfarenheten från oegentligheterna på Järva är det än mer viktigt att stärka kvaliteten och professionalismen vad gäller arbetet i ytterstaden och de prioriterade stadsdelarna.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår nämnden att minska tidigare beviljat stöd med en summa som motsvarar studieförbundens egna korrigeringar.

Förvaltningen föreslår att överskottet efter justeringen, 1 123 490 kr, omfördelas inom ramen för stöd till folkbildningen. Förvaltningen avser att återkomma med ett förslag till fördelning under hösten.

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar enligt nedan tabell:

Studieförbund	Beviljat 2020	Korrigering	Utbetalat i april 2020	Att betala i juni 2020
ABF	4 500 000	15 402	2 250 000	2 234 598
Folkuniversitetet	1 400 000		700 000	700 000
Ibn Rushd	400 000	9 000	200 000	191 000
Kulturens	600 000		300 000	300 000
Medborgarskolan	2 200 000	240 120	1 100 000	859 880
NBV	1 200 000	62 137	600 000	537 863
Sensus	2 100 000	8 365	1 050 000	1 041 635
Studieförbundet	4 000 000	788 466	2 000 000	1 211 534
Bilda	1 800 000		900 000	900 000
Vuxenskolan	3 800 000		1 900 000	1 900 000
Summa	22 000 000	1 123 490	11 000 000	9 876 510